



ÜST DÜZEY AB GÖREVLERİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Dilek İştar Ateř TS/BXL/09-17, 23 Kasım 2009

1 Aralık'ta yürürlüğe girecek olan Lizbon Antlaşması üç üst düzey görevin oluşturulmasını öngörüyor: AB Konseyi Başkanı, Güvenlik ve Dış İşleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi ve AB Konseyi Genel Sekreterliği. AB başbakan ve devlet başkanları 19 Kasım akşamı Brüksel'de bir araya gelerek bu görevleri dolduracak isimler üzerinde uzlaşmaya vardı.

AB Konseyi Başkanlığı görevine Belçika Başbakanı Herman **Van Rompuy**, Dış İşleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi görevine AB Komisyonu'nun ticaretten sorumlu üyesi Komiser Catherine **Ashton** ve AB Konseyi Genel Sekreterliği'ne ise Pierre **de Boissieu** getirildi.

AB Komisyonu Başkanlığı'nı 2004'ten beri sürdürmekte olan Jose Manuel **Barroso** ise 31 Ekim'de sona eren görevini ikinci bir beş yıl daha sürdürmek üzere AB liderleri tarafından seçildi. Bu seçim Avrupa Parlamentosu tarafından onaylandı.

AB KONSEYİ BAŞKANI¹

Aralık 2008'den beri Belçika Başbakanlığı görevini sürdüren Van Rompuy 1975'ten beri politika ile uğraşiyor. 1993-1999 arasında Başbakan Yardımcılığı ve bütçeden sorumlu Bakan görevlerinde bulundu. AB Konseyi Başkanı her altı ayda bir değişmekte olan AB Dönem Başkanlığı'nı görevlerini 2,5 yıllık bir dönem için üstlenecek ve böylece sürekliliğin sağlanmasına katkıda bulunacak. AB Dönem Başkanı, AB liderleri tarafından nitelikli çoğunluk oyuyla seçilmiştir; bu seçimi Avrupa Parlamentosu'nun onaylaması gerekmektedir.

Lizbon Antlaşması'nın 15. maddesine göre AB Konseyi Başkanı'nın görev ve sorumlulukları:

- AB Komisyonu Başkanlığı ile işbirliği içinde AB Konseyi'nin çalışmalarının sürekliliğini sağlamak.
- Her altı aylık dönemde iki kez toplanan AB Konseyi zirvesi için hazırlıkları gerçekleştirmek.
- AB Konseyi içinde uyum ve görüş birliğine ulaşılmasını sağlamak.
- AB Konseyi'ndeki toplantılar sonrasında Avrupa Parlamentosu'na raporlama yapmak.
- Dış İşleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi'nin görevi ile çelişmeyecek ve ona bağlı kalacak şekilde AB'yi ortak dış ve güvenlik politikası alanında temsil etmek.

Lizbon Antlaşması uyarınca AB Konseyi AB'nin genel politik yöneliminin ve önceliklerinin belirleneceği bir kurum olarak tanınıyor. AB Konseyi Genel Sekreterliği'nin mevcut kadrosu AB Başkanı ile birlikte çalışmakla yükümlü olacak. Ayrıca Başkan'ın kendi ofisi de bulunacak.

¹ http://www.consiliium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/111298.pdf



DIŞ İŞLERİ VE GÜVENLİK POLİTİKASI YÜKSEK TEMSİLCİSİ²

Catherine Ashton 2008'den beri AB Komisyonu'nda ticaretten sorumlu Komiser olarak görev yapıyor. İngiliz İşçi Partisi üyesi olan Ashton, "UpHolland Baronesi" unvanını taşıyor. Bugüne kadar altı aylık dönemlerde değişen AB Dönem Başkanlığı'nı üstlenen ülkenin Dış İşleri Bakanı tarafından yürütülen görevleri üstlenecek olan Catherine Ashton aynı zamanda AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso'nun Yardımcısı olacak. Yüksek Temsilci, AB liderleri tarafından nitelikli çoğunluk oyuyla seçilmiştir; bu seçimi Avrupa Parlamentosu'nun onaylaması gerekmektedir.

Lizbon Antlaşması'nın 18 ve 27. maddelerine göre Ashton'ın görev ve sorumlulukları:

- AB'nin ortak dış ve güvenlik politikasını uygulamak.
- AB Konseyi tarafından dış ve güvenlik politikası alanında alınan kararların uygulanmasını sağlamak ve bu politikaların geliştirilmesi için önerilerde bulunmak.
- AB Dış İşleri Konseyi'ne başkanlık etmek.
- AB Komisyonu'nun Başkan Yardımcılarından birisi olarak görev yapmak. AB'nin dış dünya ile etkileşiminin devamını ve üye ülkelerle eşgüdümünü sağlamak.
- Dış işleri ve güvenlik politikası alanında AB'yi uluslararası düzeyde temsil etmek. AB'nin bu alanlardaki politika ve tutumunu uluslararası örgüt ve konferanslarda açıklamak.
- AB'nin üçüncü ülkelerdeki ve uluslararası örgütler nezdindeki temsilcilikleri bu makama bağlı çalışacaktır.
- Lizbon Antlaşması uyarınca işleyişine başlayan **Avrupa Dış Faaliyetler Dairesi**, Yüksek Temsilci'ye bağlı olarak çalışacaktır.

Avrupa Dış Faaliyetler Dairesi: AB liderleri, Lizbon Antlaşması'na göre AB Dış İşleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi'ne bağlı çalışacak olan ADFD'nin kuruluşuyla ilgili yol haritasına 30 Ekim 2009'da karar vermiştir. Kurumun organizasyon ve faaliyetleri konusunda ise Yüksek Temsilci'nin bir çalışma yaparak en geç Nisan 2010'da oylanacak şekilde AB Konseyi'ne sunması gerekmektedir.

Yüksek Temsilci'nin çalışmalarına destek verecek olan bu kurum AB'nin dış dünya ile olan etkileşiminin devamlılığını ve bunların diğer AB kurumlarıyla eşgüdümünü sağlayacaktır. Kurum politika önerileri yaparak bu önerilerin AB Konseyi tarafından onaylandıktan sonra uygulanmasını sağlamakla da yükümlüdür. Ticaret ve kalkınma politikası bu Daire'nin faaliyet alanı içinde yer almayacaktır. Bu konularda yetki ilgili AB Komisyonu ve ilgili Komiserlerde bulunacaktır.

ADFD AB Komisyonu ve AB Konseyi dışında ve bu kurumlara bağlı olmaksızın faaliyet gösterecektir. İdari bütçe ve personel yönetimi açısından da bağımsız olacaktır. Halihazırda AB Komisyonu'nun üçüncü ülkelerdeki temsilcilikleri ADFD'ye bağlı olarak faaliyet göstermeye devam edecektir.

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/111301.pdf



AB KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİ

Lizbon Antlaşması yürürlüğe girene kadar Javier Solana Ortak Dış ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi ve AB Konseyi Genel Sekreteri olarak görev yapmaktaydı. Lizbon Antlaşması ile bu görev ikiye bölünerek Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilciliği ve AB Konseyi Genel Sekreterliği görevleri oluşturuldu. AB Konseyi Genel Sekreterliği görevine de 1999'dan beri Genel Sekreter Yardımcısı olan Pierre de Boissieu getirildi. Pierre de Boissieu AB Konseyi'nin idari anlamda işleyişinden sorumlu olacak.

AB KOMİSYONU BAŞKANI³

AB Komisyonu Başkanlığı görevini Portekiz Eski Başbakanı Jose Manuel Barroso yürütmektedir. Görev süresi 31 Ekim 2009'da sona erecek olan Barroso 2014'e kadar sürecek olan ikinci beş yıllık görev süresi için seçilmiştir.

Komisyon Başkanı AB üye ülkeleri tarafından aday gösterilmekte ve Avrupa Parlamentosu tarafından güven oyuna tabi tutulmaktadır. Amsterdam Antlaşması ile Başkan'ın rolü güçlenmiştir. Üye ülkeler tarafından atanıp, Parlamento tarafından onaylanması da bu gücünü pekiştirmektedir. Başkan'ın görevleri:

- AB'nin ilerleyişini sağlamak üzere AB Komiserleri'ne vizyon vermek.
- Komisyon üyelerini (Komiserler) toplantıya çağırarak, toplantıları yönetmek, gerekli durumlarda çalışma grupları oluşturmak.
- AB Konseyi toplantılarına katılmak.
- G8 toplantılarına katılmak.
- Avrupa Parlamentosu ve AB Bakanlar Konseyi toplantılarına katılmak.

*

³ http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/index_en.htm